

podle Šu 1042 obč. zák. Na tomto stavu nezměnilo ničeho, že dopisem ze dne 22. ledna 1921 žádal přímo velitelství pluku o vyšetření zdravotního stavu synova, k němuž ostatně až do smrti tohoto (11. února 1921) nedošlo. Má proto žalobce podle Šu 1042 obč. zák. nárok na náhradu nákladů, jež by byl podle zákona musil učiniti žalovaný erár vůči jeho synovi. Které náklady to jsou a v jaké výši byly učiněny, o tom bude rozhodnuto teprve v dalším sporu. Rozhodno jest, že byly to náklady za ošetření v nemocnici, po případě část pohřebního, snad i nároky další. Tyto skutečnosti postačily k potvrzení rozsudku, uznávajícího jediné, že žalobní nárok je důvodem po právu.

### Čís. 3893.

O nároku obce proti bývalému starostovi, by určena byla jeho povinnost k náhradě budoucí škody, ježto prý svémocně upsal jménem obce válečnou půjčku, nelze jednatí vzhledem k Šu 5 (4) zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n., na soudě, třebaš šlo o činnost starosty z doby před účinností zákona.

(Rozh. ze dne 21. května 1924, R II 170/24.)

Žalující obec domáhala se na žalovaném svém bývalém starostovi zaplacení 46.000 Kč, ježto prý svémocně upsal válečnou půjčku. Po provedení důkazů v prvé stolici přednesla žalobkyně, že změňuje žalobní návrh v ten způsob, by se určilo, že žalovaný je povinen, aby nahradil onu škodu, která jí snad vznikne ze svémocného upsání VI. válečné půjčky žalovaným. Procesní soud prvé stolice nepřipustil změny žaloby, ježto by se tím řízení protáhlo, a žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d připustil změnu žaloby, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkav pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

N e j v y š š í s o u d obnovil co do změny žaloby usnesení prvního soudu, ve věci samé pak zrušil usnesení odvolacího soudu a uložil mu, by nehledě k důvodům, z nichž rozsudek prvního soudu zrušil, znovu rozhodl o odvolání.

### D ů v o d y:

Jde o změnu žaloby potud, že žalobkyně upustila od požadování určité škody, v žalobě přesně vyúčtované, a od právního důvodu, že k náhradě této jí vzešlé škody se žalovaný bezpodmínečně zavázal a že činí již jen nárok na určení náhradní povinnosti žalovaného za škodu, která jí snad budoucně postihne, opírajíc svůj nárok pouze o právní důvod, že žalovaný jako starosta upsal svémocně v roce 1916 v zastoupení a jménem žalující obce R. VI. rakouskou válečnou půjčku. Bylo by tedy soudu podle změněného žalobního žádání rozhodovati o povinnosti žalovaného k náhradě škody z uvedeného právního důvodu. Otázku tuto nelze však vůbec řešiti pořadem práva, poněvadž ustanovením Šu 5 (4) zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n. jest rozhodování

o povinnosti obecního starosty k náhradě škody, odvozované z nešetření neb zanedbání předpisů o finančním hospodářství v obcích, přikázáno bezprostřednímu úřadu dohlédacímu, tedy úřadu správnímu (§ 58 zákona), a příslušnost soudní jest omezena v §u 5 (5) cit. zák. jen na rozhodnutí o výši škody na základě pravoplatného výroku dohlédacího úřadu a soud jest tu jeho výrokiem o povinnosti k náhradě škody vázán. Ustanovení §u 5 (4) a (5) cit. zák. jsou předpisy práva formálního a mají tudíž zpětnou působnost i na právní jednání starosty, před účinností zákona uskutečněná a nelze tu použiti ani dřívějších zákonů neb nařízení, poněvadž dle §u 57 (1) cit. zák. pozbyly platnosti, pokud tento zákon obsahuje ustanovení nová. Není-li tedy pro změněnou žalobu pořad práva vůbec přípustným, jest rozhodnutí prvního soudu, zamítnuvší návrh na změnu žaloby, ve věci správným, ovšem nikoli z důvodů prvního soudu, nýbrž z důvodů zde vytčených. Napadené usnesení rekursního soudu bylo proto změněti a usnesení prvního soudu obnoviti. Důsledkem toho bylo zrušiti i usnesení odvolacího soudu, nařizující soudu první stolice, aby o změněné žalobě jednal a znovu ve věci rozhodl, a bylo odvolacímu soudu uložiti, aby nyní o odvolání rozhodl.

#### Čís. 3894.

**Ochrana nájemců (zákon ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n.).**  
**Ustanovení §u 14 zák. vztahuje se i na obchodní místnosti.**

**Lhostejno, k d o úplatu d á v á nebo slíbuj, jen když ji pronajímatel (třetí za něho) dostal.**

**Dal-li si nájemce zaplatiti za postoupení nájmu a z úplaty část dal pronajímateli, nemůže na něm, co mu dal, požadovati nazpět (§ 1174 obč. zák.).**

(Rozh. ze dne 27. května 1924, R I 381/24.)

V rozepři byly strany za jedno v tom, že právní předchůdci žalobcovi Hugo a Rudolf S. měli smlouvou ze dne 14. ledna 1921 od žalovaných najaty živnostenské místnosti až do 31. prosince 1923 a že místo nich nastoupila v březnu 1922 se svolením žalovaných v nájem místností těch banka K., která vyplatila předchůdcům žalobcovým 150.000 Kč, z nichž tito zase vyplatili (totiž s jejich svolením vyplatila hned banka) žalovaným 50.000 Kč, o nichž předchůdci žalobcovi měli za to, že je mají právo žádati zpět, což činil nyní žalobce jako prý jich postupník a tudíž právní nástupce. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** uznal dle žaloby. **O d v o l a c í s o u d** zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by vyčkaje pravomoci ji znovu projednal a rozhodl. **N e j v y š š í s o u d** zrušil usnesení odvolacího soudu a uložil mu, by nepřihlížeje k důvodům, z nichž rozsudek prvního soudu zrušil a doplnění řízení nařídil, znova rozhodl.

#### Důvody:

a) Žalobce tvrdí, že 150.000 Kč vyplacených bankou jeho předchůdcům bylo »odškodným« za majetkovou ztrátu, spojenou se zruše-